

Jönköpings kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Öxnehagaskolan
belägen i Jönköpings kommun

Tillsyn i Öxnehagaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Jönköpings kommun under hösten 2016. Öxnehagaskolan besöktes av Skolinspektionen den 13 september 2016 och den 14 september 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt Skolverkets statistik år 2015 har samtliga elever i årskurs 6 på Öxnehagaskolan erhållit minst betyget E i samtliga ämnen i de ämnen där statistik finns att tillgå. Den genomsnittligt betygspoängen varierar mellan 10,9 i ämnet fysik till 15,1 i idrott och hälsa.

Av skolenhetens sammanställning av kunskapsresultat våren 2016 framgår att 90 procent av eleverna i årskurs 3 når kunskapskraven i ämnet svenska, 87 procent i svenska som andraspråk, 86 procent i matematik. I de natur- och samhällsvetenskapliga ämnen når 91 respektive procent av eleverna kunskapskraven.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2017-01-16
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det område som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens utredning visar att utbildningen på Öxnehagaskolan i stora delar uppfyller författningarnas krav inom de områden som granskats. Huvudmannen och rektorn måste dock säkerställa att elevers stödbehov utreds skyndsamt även när det finns behov av psykologisk kompetens i utredningarna. Detta så att rätt åtgärder kan sättas in för de elever som är i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen konstaterar att den begränsning som rektor uppfattar att huvudmannen har för vilket antal psykologutredningar som skolan får ha pågående medför att alla elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jönköpings kommun att **senast den 16 januari 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Jönköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen och rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, även i de fall utredningar ska genomföras av psykolog.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt i de fall utredningar ska genomföras av psykolog. Rektor och representanter för elevhälsan uppger att Jönköpings kommun tillämpar ett kösystem som innebär att Öxnehagaskolan endast får ha två pågående psykologutredningar åt gången. Utredningen visar vidare att det på Öxnehagaskolan finns ett antal elever som står i kö för en psykologutredning och att väntetiden för en sådan utredning är åtminstone ett halvår. Enligt Skolinspektionens bedömning kan en väntetid om ett halvår inte anses innebära att skollagens krav på skyndsamt utredning är uppfyllt i detta fall. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att när det gäller utredning av elever i behov av särskilt stöd där det behövs utredning av psykolog kan det ta lång tid innan detta sker, ibland ett år eller mer. Lärare som intervjuats uppger att det finns begränsningar från kommunen när det gäller antal psykologutredningsärenden som en skola får ha pågående. Lärarna berättar att det i nuläget finns elever på skolan i behov av psykologutredning som ännu inte är utredda på grund av denna begränsning.

Personal i elevhälsan uppger att kommunen begränsar antalet psykologutredningar som skolan får ha igång till två åt gången, och att detta gör att utredningar i vissa fall inte kan ske skyndsamt. Ärenden kan bli liggande i flera månader i väntan på att utredning ska starta, berättar de. När det gäller neuropsykiatriska utredningar är processen ännu längre, säger personalen i elevhälsan. Vidare uppger personalen i elevhälsan vid intervjun att kommunen säger att skolan inte på egen hand ska köpa in psykologtjänster. Vid komplettering från huvudmannen, inkommen till Skolinspektionen den 21 september 2016, uppger elevhälsans representanter att rutinen är att hantera behov av psykolog genom utbildningsförvaltningens försorg. Finns det inte psykolog att tillgå där så finns dock möjlighet att köpa externa sådana, vilket också skett.

På fråga från Skolinspektionen om elevers behov utreds skyndsamt svarar rektorn att så inte är fallet när det gäller utredningar som ska göras av en

psykolog. Rektorn uppger att det kan ta lång tid från det att det är klart att en psykologutredning ska göras och behovet anmäls till kommunen, tills utredningen påbörjas av psykolog. Rektor berättar att det kan ta upp till ett halvår innan en utredning startas. I nuläget finns det på skolan fyra elevärenden som väntar på psykologutredning sedan innan sommaren, säger rektor. Rektor säger att kommunen begränsar antalet psykologutredningsärenden som skolan får ha pågående till två åt gången. Vidare säger rektorn att hen på olika sätt har försökt anlita psykologer på egen hand till de utredningar som nu ligger på kö, men att detta inte har lyckats. De fyra elevärenden som nu är i kö för psykologutredning är anmälda till kommunen som säger att dessa får vänta då skolan redan har två psykologutredningar som pågår, berättar rektor.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Enligt skollagen 2 kap. 8 § ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Jönköpings kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Jönköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga tillsynsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i

skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Inger Börjesson
Beslutsfattare/ Utredare

Anna Öjehagen
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Öxnehagaskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Öxnehagaskolan

Öxnehagaskolan är en grundskola med årskurserna 2-6 belägen i Huskvarna i Jönköpings kommun. På skolan går 218 elever. Skolan leds av en rektor med ansvar för ytterligare en skolenhet.